

ստացուածքս կը նկատէի զանոնք: Վրէ-
րեթէ այնպէս թուեցաւ ինծի թէ
եկած էին երկրորդ անգամ զիս հայ-
րենի երգէս խել: Սարգերու հետ
բարեկամութիւն հաստատած էի .
աչքովս նոցա լինն աշխատութեանը
կը հետեւէի. կը սիրէի մկանց լուսնի
լուսով խաղալին տեսնել. և ինչո՞ւ
այս կենդանիներէս նուազ զգայուն
ըլլայի, մի և նոյն օթեւանին մէջ կը
բնակէինք. և ես, ամենուն ալ թա-
գաւորը՝ կենաց և մահու իշխանու-
թիւնն ունէի. — և սակայն, զարմա-
նալի բան, ամենքնիս ալ վարժուած
էինք խաղաղութեամբ ապրելու միա-
տեղ: — Շղթայքս և ես, բարեկամ
եղած էինք իրարու, ահա երկար հա-
ղորդակցութիւն մը այսչափ կը նը-
պաստէ զմեզ՝ մեր ներկայ վիճակին
մէջ դնելու. նոյն իսկ ես հառաչե-
լով տեսայ թէ ազատ էի:

Ի չիք Պայրն .
Թարգ .
Նշան Ճիւղնեան :

ՍԵՐ ՀԱՅՐԵՆԵԱՅ

Սարգիսային ընկերութիւնը կը պա-
հանջէ, որ սիրենք այն երկիրը, ուր
մէկ տեղ կը բնակինք, որ իբրեւ հա-
սարակաց դայեակ և մայր կը համա-
րուի և որով ամենքը կը կապակցուին
և անկէ յառաջ կուգայ միութիւնը:
Եւ իսկ է որ Լատինները կ'անուա-
նեն canitas patrii soli, «եր երկրի հայ-
րենայ. և զանի կը համարեն մարդկան
մէջ իբրեւ յօդակապ մը: Երգարեւ մար-
դիկները կը դգան, թէ զօրաւոր բան
մը զիրենք կը կապէ, երբ կը խորհին

թէ նոյն երկիրը, որ զիրենք կը կրէ
և կը սնուցանէ, քանի որ կենդանի են՝
զիրենք պիտի ընդունի իւր ծոցը, երբ
մեռնին» «Վո բնակութիւնը իմա ալ
պիտի ըլլայ, քո ժողովուրդդ իմ ժո-
ղովուրդս, կ'ըսէր Հռութ իր Նէե-
մի սկեսրոջ. ես ալ մեռնիմ այն եր-
կրին մէջ, ուր դու պիտի թաղուիս,
և հոն ընտրեմ ինձի գերեզման:»

Յովսէփ մեռնելու ատենը ըսաւ
իր եղբարց. «Եստուած այց արասցէ
Ձեզ և հաստատեսցէ զձեզ յերկրին՝
զոր խոստացաւ հարցն մերոց, տարայք
և զիմ ոսկերս ընդ ձեզ:» Եւ եղաւ
իր վերջին խօսքը: «Բաղարութիւն մ'
էր յուսուք հոգին աւանդելու մի-
ջոցին, որ իր եղբարց հետեւի գէպ 'ի
այն երկիրը, զոր Եստուած անոնց
կուտար իբր հայրենիք, և թէ իւր ոս-
կերքը հոն խաղաղութեամբ կը հանգ-
չին իր քաղաքակցաց մէջ:

Եւս բնական զգացում մ'է ա-
մեն ժողովուրդոց: Թէ միատուրէս Եթե-
նացին պստրուած էր իբրեւ մատնիչ հայ-
րենեաց, և անձնատուր եղած էր Պարսից
թագաւորին, որուն հետ իր հայրենեա-
ցը կորուստ կը նիւթէր. սակայն մեռ-
նելու ատեն մոռցաւ Սաղնէ զին քա-
ղաքը, զոր թագաւորը իրեն տուած
էր, թէպէտ և հոն շատ պատիւ գը-
տած էր: Պատուիրեց իւր ընկերներուն
Եստիկէ տանիլ իր ոսկերքը դադանի
թաղելու համար, այն պատճառաւ
որ ժողովրդական հրովարտակի խըս-
տութիւնը չէր ներեր ուրիշ կերպով
ընել: Սահուան մօտեցած ժամանա-
կը, երբ ուղիղ բանականութիւնը կը
վերադառնայ և վրէժխնդրութիւնը
կը դադրի, հայրենեաց ոէրը կ'ար-
թընայ, ինքը կը կարծէ թէ իր հայրե-
նեաց փոխարինութիւն մը կ'ընէ. կը
համարի թէ յետ մահուան իր տը-
սորը յետս կոչուած կ'ըլլայ, և թէ՛

(ինչպէս այն ատեն կ'ըսէին) հողը աւելի հեշտ և մեղմ կ'ըլլայ իր ոսկերաց վրայ :

Եւոր համար բարի քաղաքացիները իրենց ծննդական երկրին հետ սիրով կը միանան : «Թագաւորին առջեւ լինէի, կ'ըսէր Աէէմի, և բաժակ կը մատուցանէի անոր, և ես տրոտում կ'երեւէի անոր աչացը . Թագաւորը ինձի լսաւ . ինչո՞ւ քու երեսդ տխուր է, քանի որ հիւանդ ալ չես . և ես ըսի Թագաւորին, Ինչպէս կարելի է որ տխրագէմ չըլլամ, մինչդեռ իմ հարցըս գերեզմանի քաղաքը անապատ դարձած է, և անոր դռները այրուած . եթէ կ'ուզես շնորհք մը ընել ինձի, ղըկէ ղիս Յուդայի երկիրը, ուր է հօրս գերեզմանը, և ես զայն վերստին շինեմ» :

Աէէմի Յուդայի երկիրը հասնելով, կանչեց իր քաղաքակիցները, որ հասարակաց հայրենեաց սիրով միացեալ էին և ըսաւ. «Եւրդ գիտէք մեր վիշտը, Լըուսաղէմը անապատ դարձած է, և անոր դռները հրձիգ եղած . եկէք միասնաբար և զանի վերստին կանգնենք» : Բանի որ Հրէաները օտար երկիրներու մէջ բնակեցան, այնչափ հեռի իրենց Հայրենիքէն, չը դադարեցան դառն արտասուներէր թափելէ, որով կըստուարացնէին կարծես թէ Բաբելոնի գետերը յիշատակաւ Սիօնի : Չէին համարձակեր երգել օտար երկրի մէջ իրենց քաղցրանուագ երգելը, որ Տիրոջ օրհնութիւններն էին : Իրենց նուագարանները, որ երբեմն միսթարութիւն եւ ուրախութիւն էին, գետին եզերքը տընկուած ուռնիներէն առ կախ կը կենային, և նուագելու արուեստն ալ մոռցեր էին . «Ո՛վ Լըուսաղէմ, կ'ըսէին, թող ղիս մոռնամ, եթէ երբեք զբեղ մոռնամ» : Եւոր, զորս յաղթուները

իրենց հայրենեաց հողին վրայ թողած էին, աւելի երջանիկ կը համարէին իրենց անձը այն Սաղմոսներով, զորս գերութեան միջոցին կը նուագէին . «Եւ ժամանակ է, ո՛վ Տէր, որ ողորմիս Սիօնի» : Բաւ ծառաներդ կը սիրեն անոր աւերակներն ու քանդեալ քարերն անգամ, և իրենց ծննդեան երկիրը՝ թէպէտ և տառապեալ, կը գրաւէ տակաւին իրենց սէրը և գորովանքը :

ՊՕՍՈՒԷ

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Պօլեւ. Լա Լ. Լ. — Չեր նամակաւ կը ծանուցանէք Սէցիի Սիսթար վարդապետի գալուստն ՚ի Պօլեւ և կը յաւելուք թէ՛ աւելի լաւ է՞ր լինիր, որ Սիօն յիշեալ վարդապետի Լըուսաղէմէն ելնելու պարագաները մի առ մի հրատարակէր, որպէս ղի տալակարծիք տարածայնութեանց տեղի չըմնար :

Իրաւունք ունիք, յեծարգոյ բարեկամ, բայց ո՞վ կը մտածէր՝ թէ Սիսթար, իւր անխոհեմ վարմունքով վերստին տեղի պիտի տայ տարածայնութեանց : Սիսթար վարդապետն, մօտ տարի ու կէս ժամանակ վանուցըս մէջ մնալով, շարունակ կը թախանձէր՝ թէ՛ զՊատրիարք Հայրն և թէ՛ զայլ, որպէս ղի միջնորդեն առ Ս. Պատրիարքն Կ. Պօլսոյ՝ ներողութեամբ ղինքն ՚ի Տարօն դարձնելու : Գլխաւորապէս կ'առարկէր նա՛ թէ ինքն սովորով տուած դրամներ և հոգաբարձական եկամուտներ ունի Տա-